

Huvudman

Upplands Väsby kommun
Vasbydirekt@upplandsvasby.se

Beslut

Datum 2026-02-24

Dnr 2025:1814

Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Väsby Nya Gymnasium i Upplands Väsby kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 19 juni 2025

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Upplands Väsby kommun att senast **fredag den 29 maj 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande frånvaroutredningar. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Upplands Väsby kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Upplands Väsby kommun ska vidta följande åtgärder

Frånvaro

1. Se till att rektorn utreder orsaken till frånvaron för alla elever som har upprepad eller längre frånvaro från skolan, om en utredning inte är obehövligt. Det gäller oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. Dokumentation över vilka elever som har upprepad eller längre frånvaro samt frånvarostatistik för skolans elever för perioden 1 mars till och med 25 maj 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. Av dokumentationen ska det framgå när skolan uppmärksammade frånvaron som problematisk och när en frånvaroutredning inletts för respektive elev. (15 kap. 16 § skollagen)

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Upplands Väsby kommun avseende brist rörande utredning av elevers behov av särskilt stöd. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser underrättelse om rätten att överklaga beslut om åtgärdsprogram, kränkande behandling samt rätten att gå om en kurs eller ämne på en viss nivå på nytt.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:1814) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2025 inlett en tillsyn av Väsby Nya Gymnasium i Upplands Väsby kommun. Gymnasieskolan har fem nationella program och fyra olika introduktionsprogram. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och anmälan om behov av särskilt stöd, särskilt stöd, frånvaro, kränkande behandling och rätten att gå om en kurs.

Skolinspektionen har den 19 juni 2025 beslutat att förelägga Upplands Väsby kommun senast den 3 november 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd, frånvaro, kränkande behandling samt rätten att gå om en kurs.

Upplands Väsby kommun har den 3 november 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet samt senare genom rektorn inkommit med begärda kompletteringar till Skolinspektionen. Skolinspektionen förenade uppföljningen med ett skolbesök. Vid skolbesöket den 3 december 2025 genomförde Skolinspektionen intervjuer med elever, lärare, mentorer, representanter för elevhälsan och genomförde senare en digital intervju med rektorn den 5 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. planen mot kränkande behandling, frånvarostatistik, uppgifter om vilka elever som bedömts ha upprepade eller längre frånvaro och vars frånvaro blivit utredd, åtgärdsprogram och utredningar om elevs behov av särskilt stöd. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Upplands Väsby kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut förelagt huvudmannen att se till att rektorn utreder orsaken till frånvaron för alla elever som har upprepad eller längre frånvaro på skolan, om inte en utredning är obehövlig. Huvudmannen förelades att inkomma med dokumentation över vilka elever som har upprepad eller längre frånvaro och när en frånvaroutredning inletts för respektive elev. Huvudmannen har inkommit med de uppgifterna, och rektorn har inkommit med skolans frånvarostatistik för perioden augusti – oktober respektive för perioden augusti – november 2025.

I redovisningen har huvudmannen redogjort för att 32 elever på skolan har upprepad eller längre frånvaro fram till slutet av oktober 2025, och att frånvaroutredning inletts för samtliga förutom sju elever. Anledningen till att frånvaroutredning för de sju eleverna inte inletts beror på att orsaken till frånvaron varit känd för skolan och att det därför varit obehövligt.

Av den frånvarostatistik som rektorn lämnat in framgår att 210 elever hade en frånvaro över 20 procent under perioden augusti–oktober 2025. För perioden augusti–november hade 87 elever en frånvaro över 20 procent, varav 76 elever hade en frånvaro över 30 procent. Enligt statistiken har skolan inlett frånvaroutredningar för 36 av dessa 76 elever. För ytterligare sex elever står antecknat att orsaken till frånvaron är känd.

Rektor uppger i intervju att skolan utreder alla elever som har mer än 50 procent frånvaro. Mentorerna uppger att rektorn prioriterar att utreda elever med frånvaro över denna procentsats. Alla intervjugrupper uppger att skolan har anställt en person som enbart arbetar med elevers frånvaro, och enligt rektorn utreder personen alla elever som har frånvaro över 50

procent. På fråga om det finns elever med upprepad eller längre frånvaro som inte blir utredda hänvisar rektorn till den inlämnade frånvarostatistiken.

Av frånvarostatistiken framgår bland annat att en elev har en frånvaro på 46 procent och att hen inte är med i listan över inledda frånvaroutredningar. Rektorn uppger att eleven inte utretts i systemet då hen inte nått en frånvaro på 50 procent.

Rektorn uppger att kommunen har en gräns för att vara "hemmasittare" som går vid 70 procent frånvaro och att skolan själva har valt att inleda frånvaroutredningar för elever vid 50 procents frånvaro. Han uppger vidare att han inte kan engagera sig i frånvaron för enskilda elever som inte är hemmasittare, och att det arbetet måste rektorn kunna delegera. Rektorn uppger att mentorerna arbetar med de andra elever som har lägre än 50 procent frånvaro. Det arbetet kan antecknas "var som helst", såsom i en anteckningsbok. Det finns ingen rutin för hur det ska dokumenteras.

Mentorer uppger i intervju att skolans nya rutin vid frånvaroutredningar innebär att mentorerna inte längre anmäler elever med hög frånvaro, utan det är rektorn som startar utredningarna när en elev har frånvaro över 50 procent. De vet inte om det finns elever med upprepad eller längre frånvaro som inte anmälts för att utredas för sin frånvaro, då det är rektorn som startar utredningarna. När rektorn inleder frånvaroutredningar tilldelar han ärendena till mentorerna och den person som arbetar dedikerat med elevers frånvaro. Mentorerna fyller i deras del i frånvaroutredningen och den andra personen sköter det formella arbetet med utredningarna.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till. (prop. 2017/18:182 s. 56)

I förarbetena anges vidare att det i vissa fall kan räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex.

bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Vidare framgår i förarbetena att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Beträffande åtgärder framhålls att det ofta kan räcka med åtgärder i form av enkla lösningar, hjälpmedel och anpassningar av skolmiljön och undervisningssituationen samt att skolpersonalen har generell kunskap om de faktorer som bidrar till frånvaro för att underlätta för eleven att vara i skolan. I vissa fall kan dock mer omfattande åtgärder bli aktuella som innebär att samverka med externa parter om elevens situation blir nödvändig, t.ex. barn- och ungdomspsykiatri (BUP) eller socialtjänsten (prop. 2017/18:182 s. 60). Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras (s. 62).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt föreligger brister i Väsby Nya Gymnasiums arbete med frånvaroutredningar.

Av utredningen framgår att rektorn bedömt att 32 elever hade en upprepad eller längre frånvaro på skolan fram till slutet av oktober 2025. Skolans frånvarostatistik visar dock att betydligt fler elever har haft en upprepad eller längre frånvaro under den uppföljningsperiod som Skolinspektionens beslut avser. 210 elever hade frånvaro över 20 procent för perioden augusti - oktober 2025 och 76 elever hade frånvaro över 30 procent under perioden augusti - november 2025. Rektorn har dock inlett frånvaroutredningar för endast 36 av dessa 76 elever. Vidare visar utredningen att skolan endast inleder frånvaroutredningar för elever med en frånvaro över 50 procent och att mentorerna arbetar med de elever som har upprepad eller längre frånvaro under den nivån, men att det inte finns någon rutin för hur det arbetet ska dokumenteras.

Enligt skollagen ska rektorn vid upprepad eller längre frånvaro, oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig, se till frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Detta ansvar omfattar samtliga elever som uppvisar sådan frånvaro. Att inte utreda frånvaron för elever under 50 procent och

för elever som ännu inte är att betrakta som "hemmasittare" innebär att inte alla elever med upprepad eller längre frånvaro utreds. Detta är en brist. Vidare bedömer Skolinspektionen att skolan fortfarande har bristfälliga rutiner kring frånvaro då arbetet kring elever som har en frånvaro under 50 procent saknar rutin för dokumentation. Av förarbetena till skollagen framgår att det är viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Upplands Väsby kommuns verksamhet vid Väsby Nya Gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Upplands Väsby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avstående från ingripande

Utredning av elevers behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut förelagt huvudmannen att se till att för varje anmälan om en elevs behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn, ska rektorn inleda en utredning om elevs behov av särskilt stöd.

Vid intervju med mentorer, elevhälsans representanter och rektorn framgår att rektorn numera inleder utredningar om elevs behov av särskilt stöd efter att lärare eller mentorer gör en anmälan till elevhälsan. Rektorn uppger att skolan har anställt en specialpedagog som arbetar fokuserat på utredningar om elevs behov av särskilt stöd.

Lärare uppger i intervju att de får återkoppling efter en anmälan om att en utredning om särskilt stöd inletts. En lärare uppger att det i vissa fall har återkopplats om att en utredning inte har startats på grund av vissa faktorer. Rektorn förklarar att elevhälsan kan bedöma att det kan göras mer av läraren innan en utredning om särskilt stöd startas. Mentor uppger att en anmälan skulle kunna vara ofullständig och behöva kompletteras med ytterligare information, exempelvis om effekten av prövade extra anpassningar, vilket kan medföra att en utredning inte påbörjas direkt efter att anmälan inkommit.

Intervjugrupperna uppger att skolan har fått en ny rutin som personalen arbetar efter, även om den inte är helt inarbetad ännu vid tidpunkten för skolbesöket. Den nya rutinen innebär att anmälan av elev till rektorn leder till en utredning om elevs behov av särskilt stöd och att en sådan utredning ligger till grund för elevens särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har i tidigare beslut även förelagt huvudmannen att se till att upphöra att ge elever särskilt stöd om elevens behov av särskilt stöd inte utretts. I tidigare beslut konstaterades att elever hade särskilt stöd och åtgärdsprogram utan att ha blivit utredda för behov av särskilt stöd.

Mentorer, elevhälsan och rektorn uppger att skolan numera arbetar med särskilt stöd i rätt ordning, till skillnad från tidigare då elever efter en anmälan direkt kunde få ett åtgärdsprogram utan utredning. Rektorn förklarar att skolan har avslutat flertal åtgärdsprogram som inte längre var aktuella. Av intervju med elevhälsan och rektorn framgår att de har gått igenom alla åtgärdsprogram som tidigare inte hade utredningar om särskilt stöd och att man i början av höstterminen gjorde nya utredningar för de elever som inte fått utredningar tidigare och som har fortsatt behov av åtgärdsprogram. Elevhälsan uppger att det idag inte finns elever som har särskilt stöd och åtgärdsprogram utan att ha en utredning om särskilt stöd samt att alla elever som är i behov av särskilt stöd får en utredning. Rektorn uppger att om elever har haft nya behov av särskilt stöd så har skolan upprättat nya åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har fått del av skolans sammanställning över anmälda elever som det inletts utredningar om särskilt stöd och upprättats åtgärdsprogram för samt fått del av åtgärdsprogram och utredningar om särskilt stöd för elever på skolan. Av dokumentgranskningen framgår att det har inletts och slutförts utredningar om särskilt stöd innan åtgärdsprogram upprättats för större delen av eleverna i sammanställningen.

Det framgår vidare att det finns fem elever som under höstterminen har fått utredningar om särskilt stöd vilka är färdiga och daterade efter beslutsdatum för åtgärdsprogrammen. Rektorn uppger att det beror på att dessa handlingar utgör ett arv från tidigare, och att de inte arbetar på det sättet numera. Elevhälsans representanter förklarar att dessa elever har haft utredningar tidigare.

Av dokumentgranskningen framgår vidare att det fattats beslut om åtgärdsprogram för en elev i november och att eleven saknar en utredning om särskilt stöd. Rektorn och en representant från elevhälsan förklarar att eleven inte har en utredning, att eleven inte ska ha något åtgärdsprogram och inte fått särskilt stöd. Det finns andra orsaker till att eleven inte når kunskapsmålen än kunskapsrelaterade svårigheter.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolans arbete med utredning av elevers behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgår förvisso att skolan numera tillämpar en ny rutin som personalen i regel arbetar efter, vilket innebär att anmälan av elev till rektorn leder till en utredning om elevs behov av särskilt stöd och att en sådan utredning ligger till grund för elevens särskilda stöd och åtgärdsprogram. Av utredningen framgår dock att det fortsatt finns några enstaka elever som under höstterminen fått utarbetade åtgärdsprogram innan utredningen om särskilt stöd varit slutförd. Av skollagen framgår att rektorn skyndsamt ska utreda elevens behov av särskilt stöd efter en anmälan. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska hen ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Att det fortfarande finns elever på Väsby Nya Gymnasium som har åtgärdsprogram som är utarbetade innan utredning om särskilt stöd är därför en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Upplands Väsby kommuns verksamhet vid Väsby Nya Gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning av elevers behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att skolan numera tillämpar en ny rutin som innebär att elevers behov av särskilt stöd utreds innan de ges särskilt stöd och åtgärdsprogram upprättas. Att ett fåtal elever har åtgärdsprogram som är utarbetade innan utredningarna om särskilt stöd slutförts bedöms vara en följd av tidigare brister i skolans arbete med att inte utreda elever. Dessa elever har vidare haft utredningar om särskilt stöd tidigare och har det numera också. Skolinspektionen bedömer att skolan numera arbetar i enlighet med gällande bestämmelser och utgår från att dessa elevexempel är enstaka misstag som håller på att rättas till och att liknande fel inte upprepas.

Områden utan konstaterade brister

Underrättelse om rätten att överklaga beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut förelagt huvudmannen att se till att elev och elevens vårdnadshavare underrättas om hur det går till att överklaga beslut om åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd.

Av intervju med rektorn, lärare och mentorer framgår att elev och vårdnadshavare underrättas om möjligheten att överklaga ett beslut om åtgärdsprogram. Mentorer förklarar att det finns en besvärshänvisning angiven på åtgärdsprogrammen.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen granskat framgår att de innehåller en besvärshänvisning.

Rättslig reglering

Ett beslut om åtgärdsprogram som fattas av rektorn enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Underrättelse får ske genom delgivning. (33 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen***Plan mot kränkande behandling*

Skolinspektionen har i tidigare beslut förelagt huvudmannen att se till att planen mot kränkande handling bland annat innehåller en redogörelse om hur de planerade åtgärderna i föregående års plan har genomförts.

Skolinspektionen har tagit del av Väsby Nya Gymnasiums plan mot kränkande behandling för höstterminen 2025. Av planen framgår att den innehåller en redogörelse för vilka åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling som avses påbörjas eller genomföras under kommande året samt en redogörelse för hur de tidigare planerade åtgärderna har genomförts.

I planen anges det att antalet kränkningar idag ligger på en mycket låg nivå.

Anmälan av kränkande behandling

Skolinspektionen har i tidigare beslut förelagt huvudmannen att se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler det till rektorn, samt att rektorn i sin tur anmäler det till huvudmannen.

Lärare, mentorer och rektorn uppger att skolan har haft informationstillfällen om kränkande behandling. Vid intervju med mentorer uppges att skolan har sett över sina rutiner och arbetat med dessa.

Mentorer och rektorn är samstämmiga i att elevens egen upplevelse om hen blivit kränkt är avgörande om en kränkningsanmälan ska göras. Mentor beskriver att konflikter kan lösas direkt på plats med stöd av personal, och om eleven då inte uttrycker att hen blivit kränkt så gör mentorn inte en kränkningsanmälan. Mentorn uppger samtidigt att om det är en kränkning ska en anmälan göras. Rektorn förtydligar att det är nödvändigt att säkerställa att eleven själv anser sig blivit utsatt för kränkande behandling för att en anmälan ska göras.

En representant från elevhälsan uppger att det sker konflikter i korridorerna som inte leder till kränkningsanmälningar. Representanterna

har inget konkret elevexempel på ett sådant tillfälle. Mentorerna vet inte om det funnits elever som känt att de blivit kränkta under höstterminen.

Av informationsinhämtningen framgår att skolan upprättat fyra kränkningsanmälningar mellan juni och november 2025. Mentorerna och elevhälsans representanter anser inte att det antalet är representativt för de faktiska antalet kränkningar som skett på skolan. Rektorn uppger att dessa fyra kränkningsanmälningar automatiskt har anmälts till huvudmannen.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta en elev för kränkande behandling (6 kap. 9 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Plan mot kränkande behandling

Av utredningen framkommer inget annat än Väsby Nya Gymnasiums plan mot kränkande behandling för höstterminen 2025 uppfyller författningarnas krav. Ärendet avslutas därför i den delen.

Anmälan av kränkande behandling

Av utredningen framgår att det gjorts ett fåtal kränkningsanmälningar under föregående termin och att det enligt två intervjugrupper inte är representativt för de kränkningar som uppstår på skolan. Det har dock inte

framkommit några konkreta exempel på upplevda kränkningar som inte anmälts till rektorn.

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Upplands Väsby kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller anmälan av kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rätten att gå om en kurs eller läsa om ett ämne på en viss nivå

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut förelagt huvudmannen att se till att elever som vill gå om en eller flera kurser och som har rätt till det, får möjligheten att gå om kursen eller kurserna.

Elever uppger i intervju att de informeras om möjligheten att gå om kurser som de fått betyget F i, och att det är främst mentorerna som lämnar denna information. Lärare, mentorer och rektorn uppger samstämmigt i intervju att elever informeras om möjligheten att gå om en kurs eller ämne på viss nivå som de inte fått godkänt i. Rektorn förklarar att rutinen till vårterminen 2026 är att alla elever ska informeras om denna rättighet.

Elever uppger i intervju att de kan gå om alla kurser som de fått betyget F i, och en elev beskriver att de flesta elever väljer att göra det på skolan. Lärare och elevhälsans representanter uppger att elever har möjlighet att gå om kurser i matematik som de inte fått godkänt i. Lärare beskriver att många elever inte blev godkända i kurserna ekonomi och samhällskunskap vårterminen 2025 och att nästan samtliga av dessa elever går om kurserna under höstterminen 2025. Elevhälsans representanter uppger att elever vid tidpunkten för skolbesöket läser om kurser i svenska och engelska. Rektorn uppger att elever kan gå om en kurs eller ämne på viss nivå som de inte nått godkänt i. För de elever som ansökte om att läsa om en kurs under höstterminen har rektorn beslutat att samtliga, totalt 33 elever, beviljats möjligheten. Rektorn förklarar att rätten att läsa om en kurs innebär att eleverna antingen läser kursen tillsammans med en lägre årskurs eller att elever som läser om kursen gör detta gemensamt. Undervisningen sker genom att eleverna går på lektioner.

Rättslig reglering

För utbildning som påbörjats före den 1 juli 2025

Om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. Om en elev har fått betyget F på en stor

andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret. (9 kap. 1 § gymnasieförordningen, enligt lydelse SFS i 2022:1617¹)

För utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025

Om en elev inte har fått ett godkänt betyg i ett ämne på en viss nivå, har eleven rätt att läsa den aktuella nivån på nytt en gång. Har eleven slutfört samma nivå i ett ämne två gånger och inte fått ett godkänt betyg får eleven läsa nivån på nytt ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet eller gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola har rätt att göra om arbetet en gång. Om en elev har fått betyget F i en stor andel av ämnena under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, på nytt läsa också sådana nivåer i ämnen som eleven fått ett godkänt betyg i under läsåret. (9 kap. 1 § gymnasieförordningen, enligt lydelse i SFS 2023:654²)

Rektorn fattar beslut enligt 9 kap. 1 § efter det att eleven och berörda lärare har fått yttra sig. Om eleven inte har fyllt 18 år ska även elevens vårdnadshavare yttra sig. (9 kap. 5 § gymnasieförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Upplands Väsby kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller rätten att gå om en kurs eller läsa om ett ämne på en viss nivå. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

¹ Enligt lydelse i SFS 2022:1617 samt övergångsbestämmelse punkt 3 i lag 2023:654. Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom lag 2023:654, som tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

² Bestämmelsen enligt nya lydelsen i lag 2023:654, som tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

X Fanny Lingqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Fanny Lingqvist

X Caroline Turan

Föredragande
Signerat av: Caroline Turan

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Alicia Schönbeck medverkat.